

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Karla Kosteckého a soudců Mgr. Lucie Trejbalové a Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. v právní věci žalobce **L.B.**, bytem XX, zastoupeného advokátem JUDr. Jiřím Stránským, z Advokátní kanceláře, se sídlem Husova č.602, Turnov, za účasti: 1) Mgr. I.G., bytem xx, zastoupené advokátkou JUDr. Ivanou Velíškovou z advokátní kanceláře, se sídlem Dvořákova č.287, Turnov a 2) manželů Z.V. a V. V., oba bytem xx, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu č. 642/2a, Liberec 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného čj. OD 850/2011-3/280.9/Jk ze dne 6. srpna 2011,

t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje čj. OD 850/2011-3/280.9/Jk ze dne 6. srpna 2011 s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou napadeným rozhodnutím krajského úřadu ze dne 6.8.2011 bylo zamítnuto odvolání nyní žalobce L.B. a tím potvrzeno rozhodnutí Obecního úřadu Chuchelna čj. 168/2011 ze dne 20.4.2011. Tímto rozhodnutím obecní úřad deklaroval, že na pozemcích ppč. 832 (vlastník Mgr. I. .), ppč.xx, xx a xx (vlastník žalobce L.B. a jeho manželka L.B.), ppč. XX (vlastník V.V. a Z.V.) a ppč.XX (vlastník Mgr. I.G.) je veřejně přístupná účelová komunikace podle § 7 odst. 1) z.č. 13/1997 Sb. V odůvodnění pak žalovaný rozvádí poté, co vzpomíná průběh správního řízení a odvolací důvody, z jakých skutkových a právních důvodů dospěl ke svému závěru.

Žalobce L.B. ve své včas podané žalobě a v replikách navrhuje, aby soud zrušil jak napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 6.8.2011, tak i jemu bezprostředně předcházející rozhodnutí Obecního úřadu Chuchelna, a to z následujících důvodů. Současně s citací zákonných ustanovení a s odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu poukazuje na to, že cestu

zřídil on pro svého otce na pozemku otce, aby otec měl přístup k domu komfortnější, zřídil ji sám a ne někdo jiný a sám také cestu upravoval. Cesta tudíž nebyla zřízena ani zemědělským družstvem a ani obcí, ale jen z vůle jeho otce. Tuto cestu, neboť pozemek nebyl oplocen, začaly užívat i třetí osoby, zejména G., takže vznikla spontánně jakási komunikace, kterou sice nikdo neprojektoval ani nestavěl, ale vznikla užíváním motorovými vozidly po ní. Po smrti otce projevil písemný nesouhlas s další užíváním pozemků, a protože nebylo žalobcovo stanovisko respektováno, řešil to navezením zeminy, aby zabránil vjezdu. Přitom G. užívají komunikaci č.XX. Správní orgány obou stupňů při svém rozhodování pochybily v následujících směrech. Tvrdí, že se jedná o institut veřejného práva, ač se to týká jen několika soukromých vlastníků. Rozhodovaly o celém průběhu cesty, ač se spor týká jen žalobce. Fabulují, když tvrdí, že cestu upravovalo zemědělské družstvo a popř. obec. Neprovedly důkaz stavebními rozhodnutími, která se týkají nemovitostí Ing. B. a Ing. B. a I. G., protože v nich je řešena přístupová cesta k domům č. XX a XX. K těmto domům vedly od nepaměti cesty jinudy se sjezdem z hlavní silnice a předmětná cesta i přes jeho pozemky je jen zkratkou. Tím pominuly, že jedním ze zákonných předpokladů pro vznik veřejné účelové komunikace je neexistence alternativní přístupové cesty. Komunikace není ani zaměřena a není ani v pasportu komunikací a mapách. Tvrzení Klubu českých turistů může být pravdivé, nepředložil ale historické dokumenty. Jeho tvrzení nemají významu pro podstatu věci. Obě rozhodnutí jsou proto jak nezákonná tak i nepřezkoumatelná. Žádá náhradu nákladů řízení.

Při jednání soudu dne 13.8.2013 setrvává žalobce na důvodech podané žaloby. Na mapce vyznačuje alternativní přístupové cesty k domům č. 33 a 34 s tím, že tento obchvat je i na mapce viditelný. Poukazuje na to, že pí. G. či V.i mají i jiný přístup ke svým domům, cesta se udržuje i v zimě, jen by to chtělo upravit kousek terénu. Cesta přes uvedené pozemky vznikla jen pro potřeby jeho otce a odkazuje na Ústavní soud, který zdůrazňuje nezbytnost souhlasu vlastníka s tím, že komunikační potřeby výhradně jeho otce nikoho neopravňovaly k užívání pozemku.

Žalovaný krajský úřad ve svém písemném vyjádření k podané žalobě a prostřednictvím své zástupkyně i v průběhu jednání dne 13.8.2013 setrvává na důvodech napadeného rozhodnutí a navrhuje žalobu zamítnout. Zdůrazňuje, že zákonné podmínky pro vznik veřejné účelové komunikace byly naplněny, a to vč. konkludentního souhlasu tehdejšího vlastníka p. B. st. Možnost alternativních celoročně schůdných přístupových cest neexistuje.

Manželé V. uplatnili svá práva osob zúčastněných na řízení, vyjádření k žalobě nepodali a jednání se neúčastnili.

Mgr. I.G. též uplatnila své právo osoby zúčastněné na řízení, jednání se neúčastnila ani prostřednictvím své zástupkyně, ale ve svém písemném vyjádření k žalobě poukázala na správnost napadeného rozhodnutí. Zprvu popisuje průběh celého správního řízení, dále i aktivity žalobce, spočívající ve vytváření překážek na pozemku. Odmítá tvrzení žalobce, že k jejich domu a k domu V. existuje celoročně přístupná alternativní cesta. Značnou část zimy by musely zdolávat cestu neupraveným terénem díky aktivitám žalobce, jako např. v zimě roku 2010 a 2011. Rozhodnutí úřadů o odstranění překážek žalobce nerespektuje. Navíc

manžel není zdrav a nemožnost využívat předmětné pozemky k přístupu k domu by jej ohrožovalo na zdraví vč. ztížení možnosti jeho ošetření či dopravy mimo dům.

Ve věci byli vyzváni a také řádně poučeni podle § 34 z.č.150/2002 Sb. i L.D. (tehdy podle sdělení žalobce vlastníky parcely ppč. XX), manželka žalobce L.B. a KČT. L. D. soudu sdělil, že toto právo vykonávat nebude, neboť již není vlastníkem parcely, KČT a L. B. sice vyjádření zaslali, avšak bez výslovného prohlášení, že budou uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení, a proto nejsou nositeli procesních práv, uvedených v ust. § 34, odst. 3), 49 odst. 1) z.č. 150/2002 Sb.

V průběhu soudního řízení byli poučeni podle § 34 z.č. 150/2002 Sb. i manželé Ing. P. B. a Ing. P. B.. Ti na výzvu soudu nereagovali.

V předmětné právní věci rozhodoval krajský úřad dne 6.8.2011 již podruhé, neboť první rozhodnutí Obecního úřadu Chuchelná (z 2.8.2010) zrušil, protože obecní úřad podle názoru krajského úřadu neposoudil věc ze všech relevantních hledisek.

Soud podle § 75 z.č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s.ř.s.) přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí, vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k následujícímu závěru.

Předně musí soud konstatovat, že napadené rozhodnutí a ani řízení jemu předcházející netrpí takovými vadami, které by způsobily nicotnost rozhodnutí, ke které by musel soud přihlídnout ze zákonné povinnosti.

Z obsahu napadeného rozhodnutí žalovaného ale i ze správního spisu soud ověřil, že důvody podané žaloby se shodují s odvolacími důvody, uplatněnými žalobcem již v odvolání proti rozhodnutí obecního úřadu ze dne 20.4.2011. Se všemi odvolacími námitkami se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí řádně vypořádal a je zjevné, že stěžejní skutková zjištění nedoznala oproti řízení v prvním stupni změn.

Podle § 2 odst. 1) z.č. 13/1997 Sb. a s přihlédnutím k § 7 odst. 1, věta první) téhož zákona je ústavně konformním zásahem do vlastnického práva (a bez náhrady) existence (veřejné) účelové komunikace jen, **zda je spolehlivě prokázán souhlas vlastníka** s takovým zásahem do jeho práva s tím, že souhlasem předchozího vlastníka pozemku je vázán i jeho právní nástupce. Je-li prokazatelně splněna podmínka souhlasu vlastníka, pak je zjevně nadbytečné v řízení o vydání deklaratorního rozhodnutí (o existenci veřejné účelové komunikace) řešit otázku „nutné a nenahraditelné komunikační potřeby“, pokud nedošlo k zásadním změnám, které by odůvodňovaly postup podle § 7 odst. 1, věta druhá) z.č.13/1997 Sb. Žalobce v průběhu správního řízení a ani v řízení před soudem neprokázal, že k takové změně vedoucí k např. omezení užívání pozemků došlo a jedinou změnou, avšak nikoli relevantní, je nesouhlas žalobce s dalším užíváním pozemků. Zásadním východiskem je právo vlastníka disponovat se svým majetkem jen s omezením, daným zákonem. Souhlasí-li vlastník pozemku (je srozuměn) s omezením svého vlastnického práva formou veřejné cesty, pak nesporně vychází z reálného stavu nezbytné potřeby takové cesty i pro veřejnost a nelze v tomto směru klást hranice projevu jeho vůle. Naopak **není-li takový souhlas dán**, popř. jsou-li o něm důvodné pochybnosti, což ale není tento případ, jak z dokazování

vč. opakovaných tvrzení žalobce vyplývá, jak vyplývá z následujícího, pak je možné k určení existence veřejné účelové komunikace přistoupit především za splnění podmínky existence nezbytné komunikační potřeby a za náhradu. (i NSS ve svém rozsudku čj. 2 As 44/2011-99 ze dne 16.5.2011, i např. v rozsudku čj. 1 As 32/2012-42 ze dne 2.5.2012, stejně i NS ve svých rozsudcích sp.zn: 22 Cdo 1433/2000 ze dne 22.8.2002 a sp.zn: 22 Cdo 1911/2000 ze dne 20.3.2002). Podle citovaných rozhodnutí shodně opírají oba soudy své právní závěry o přímou aplikaci čl. 11, odst. 4) Listiny základní práv a svobod, podle kterého: *“Vylvlastnění nebo **nucené omezení** vlastnického práva je možné jen vše veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu“*. Příklad takového „nuceného omezení“ z pohledu ust. § 7 odst. 1) z.č.13/1997 Sb. je případem, kdy není dán (není spolehlivě prokázán) souhlas vlastníka pozemku s jeho veřejným užíváním podle § 19 cit. zákona.

Žalovaný a ani obecní úřad nepochybily, pokud za základ svých skutkových zjištění vzaly především opakovaná a ohledně podstaty věci shodná tvrzení samotného žalobce. Ten opakovaně a zcela jednoznačně (a od svých tvrzení v průběhu správního řízení se žalobce neodchýlil zásadně ani v podané žalobě) tvrdí, že cesta vznikla pro potřeby jeho otce p. B. st. (v té době bydlící v domě č. XX na ppč. XX, nyní po jeho smrti zde bydlí G.), byla vyježděná auty a zpočátku nikterak neupravovaná. Byl to výhradně žalobce, který pro potřebu otce cestu šterkem upravil. Cestu mimo p. B. st. užívali i jiní bez omezení (spontánně, jak výslovně uvedl žalobce), aniž právo třetích osob (veřejnosti) p. B. st. jakkoli zpochybnil. Po smrti otce (v roce 1997) žalobce, který nemovitost zdědil, již nesouhlasil s veřejným užíváním cesty, sám tuto cestu již nepotřeboval, a proto ji zahradil, když předtím svůj nesouhlas s veřejným užíváním jeho pozemku jako cesty sdělil písemně sousedům. Již z tohoto žalobcova tvrzení lze spolehlivě vyvodit skutkový závěr, že (i) p. B. st. jako vlastník pozemků, po kterých cesta vedla, plně souhlasil s tím (byl s tím minimálně zcela srozuměn), aby (i) po jeho pozemku vede veřejná účelová komunikace, a to nejen pro jeho osobní potřebu (popř. pro potřeby příbuzných), ale i pro potřeby veřejnosti (neučeného okruhu osob) bez personálního omezení tak, jak má na mysli ust. § 19 odst. 1) z.č.13/1997 Sb. Takové veřejné užívání pozemku je jedním z klasifikačních znaků veřejné účelové komunikace. Tak také byla cesta volně a bez omezení užívána po řadu roků, avšak nikoli, jak žalobce tvrdí do roku 1997, ale jak ze zjištění vyplývá, až do počátku roku 2010, kdy teprve začal žalobce přístupu bránit.

V podstatě ve shodě s tvrzením žalobce ohledně užívání cesty jsou i tvrzení Mgr. I.G. (před obecním úřadem dne 19.1.2011 i ve vyjádření osoby zúčastněné na řízení před soudem) a V.V. z jednání na obecním úřadu dne 19.1.2011). Ti shodně potvrzují, že a) od 80-tých let byla cesta plně všemi kdo ji potřeboval užívána, aniž p. B. st. vznesl proti tomuto stavu jakoukoli námitku. Při zmíněném jednání na obecním úřadě dne 19.1.2011 žalobce dokonce výslovně prohlásil, že neměl v úmyslu bránit V. v přístupu k jejich domu po jeho pozemku. Z tohoto vyjádření je zřejmé i žalobcovo srozumění s nezbytnou potřebou přístupové komunikace po předmětných pozemcích pro V., přičemž Mgr. I. G. výslovně a opakovaně ve svých písemných vyjádřeních prohlašuje, že se jedná o jedinou celoročně sjezdnou cestu k jejich domu (č.XX), ale i k domu V. a k domu Ing. B. a Ing. B.. To v reakci na tvrzení žalobce, neboť cesta, kterou nelze fakticky užívat po celý rok jako cestu přístupovou s ohledem na konkrétní zejména meteorologické podmínky v dané lokalitě, nelze pokládat za komunikační alternativu, jak relevantně odůvodňuje žalovaný v napadeném rozhodnutí.

Navíc soud k již výše řečenému pokládá za nutné sdělit, že tvrzení žalobce o projevu nesouhlasu s užíváním cesty veřejností již po smrti otce (v roce 1997), je značně zavádějící. Pokud by bylo možno vůbec opomenout např. tvrzení Mgr. I. G., tak z různých podání samotného žalobce, tak i z reakcí sousedů i z úkonů obecního úřadu je zcela zjevné, že žalobcova aktivita v tomto směru (vč. jeho dopisu ohledně zákazu užívání cesty a zahrazení pozemku) je datována až na počátek roku 2010. Jinými slovy to znamená, že žalobce minimálně akceptoval postoj svého otce ohledně veřejného užívání pozemků po jeho smrti až do poč. roku 2010 (více než 12 let) a ničeho nenamítal proti veřejnému a ničím nenarušenému užívání (i) jeho pozemků veřejností ve smyslu § 19 odst. 1) z.č.13/1997 Sb. Jak již bylo výše zdůrazněno, žalobce je jako dědic (právní nástupce) p. B. st. vázán tím, že zůstavitel výslovně souhlasil s tím, že po jeho pozemcích vede účelová komunikace určená i pro potřeby veřejnosti bez omezení.

Jak dále vyplývá z dokazování (zejména z plánu a z vyjádření dotčených osob), a tuto skutečnost žalobce nezpochybňuje, jedná se cestu, spojující silnici č. III/2829 a účelovou komunikaci na ppč.XX (v majetku obce Chuchelna) a jdoucí přes pozemky ppč.XX (vlastník žalobce), ppč.XX (vlastníci manž. V.), ppč. XX (vlastník žalobce), ppč. XX (vlastník G.), ppč.XX (vlastník G.), ppč. XX (vlastník žalobce) a ppč.XX (dříve vlastníkem žalobce, poté D., nyní bez ověřeného vlastníka, jak vyplývá z dopisu D. z 31.7.2013, toliko žalobce až při jednání soudu dne 13.8.2013 uvedl, že parcelu ppč. XX nyní po D. vlastní p. H.). Jedná se o komunikaci, která by byla založena shodným projevem vůle jak současných vlastníků dotčených pozemků, popř. jejich právních předchůdců, což se týká i p. B. st.ale i samotného žalobce. Souhlas všech vlastníků (jejich předchůdců) se vznikem a provozováním účelové komunikace je zřetelný, z celého řízení nevyplynula sebemenší indicie, která by jej zpochybnila. Tj. nejen žalobce ale i ostatní vlastníci dotčených pozemků jsou vázáni tímto „omezením“ vlastnického práva, nejedná se tudíž jen o žalobce. I to svědčí pro existenci cesty, k níž není rozumná alternativa. V tomto směru správní orgány obou stupňů nepochybily, pokud existenci veřejné účelové komunikace deklarovaly po celém jejím průběhu a nikoli jen v její trase po pozemcích žalobce a není proto zcela zřejmé, proč žalobce deklaraci celé cesty správním orgánům vytýká, neboť „omezení“ se týká všech vlastníků dotčených pozemků.

Zda pozemek upravil sám žalobce, či zda tak učinilo zemědělské družstvo či obecní úřad popř. jiná osoba není pro řešení otázky relevantní. Podstatným je totiž souhlas vlastníka dotčeného pozemku, jak je již výše rozvedeno.

Geometrické zaměření cesty, její evidence v katastru nemovitostí a ani v pasportu komunikací není zákonem požadovaným klasifikačním znakem veřejné účelové komunikace. Z pohledu výše ověřeného projevu vůle p. B. st., a samotného žalobce je dále i lhostejné, jak a v jakém rozsahu byly zkoumány komunikační možnosti v řízení stavebním.

Návrhy na provedení důkazů účastníci v průběhu jednání dne 13.8.2013 neuplatnili.

Žalovaný, jak vyplývá z obsahu napadeného rozhodnutí, vychází z výpovědi J. B., P. K., R. K., B. P. aj. a tyto výpovědi pokládá za svědecké výpovědi. S přihlédnutím k § 55 z.č. 500/2004 Sb., správního řádu (SŘ) se ale o svědecké výpovědi nemůže jednat, neboť zcela postrádají formu vč. příslušného poučení a reakce svědka na poučení, umožnění

přítomnosti účastníka řízení aj., tj. náležitosti, se kterými správní řád spojuje tento procesní institut, aby jej mohlo být užito jako důkazu svědeckou výpovědí po zahájení správního řízení. Jedná se proto jen o podání vysvětlení podle § 137 odst. 1) SŘ, který ale není podkladem pro vydání rozhodnutí (důkazem) podle § 137 odst. 4) SŘ. Taková vysvětlení jen mohou poskytovat podnět pro směr dalšího dokazování. Jedná se nesporně o vadu řízení, soud proto musel zvažovat, zda se jedná o vadu takového rozsahu, aby mohla mít reálný vliv na rozhodnutí o meritu věci (§ 76 odst. 1, písm. c/ s.ř.s.). Jak soud z obsahu správního spisu zjistil, tyto osoby hovořily buď o úpravě cesty, popř. o provedené melioraci apod., ale nikoli o samotném vzniku a realizaci práva užívání pozemků jako cesty veřejností. Proto má soud zato, že tato vada, s ohledem na jiné důkazy, nemohla mít vliv na rozhodnutí o meritu věci, neboť jimi byly řešeny otázky, pro řešení merita věci nepodstatné, jak vyplývá z předchozích odstavců.

Oponuje-li žalobce žalovanému, že zmíněná cesta je jen „svévolně vytvořenou zkratkou“ za situace, když k ostatním nemovitostem (i obydlím) vede jiná přístupová cesta, a to i z pohledu stavebního zákona, tzn. že není dán znak naléhavé komunikační potřeby, jak požaduje zákon pro deklarování veřejné účelové komunikace, pak se soud, jak již výše rozvedl, plně se skutkovým a právním závěrem žalovaného ztotožnil.

Soud po přezkoumání věci nepřisvědčil podané žalobě, a proti ji zamítl podle § 78 odst. 7) s.ř.s.

Žalobce neměl ve věci úspěch., a proto mu náhrada nákladů řízení nepřisluší (§ 60 odst. 1 s.ř.s.). Žalovaný takové náhrady nežádal.

Žalobce při jednání dne 13.8.2013 ve svém závěrečném návrhu požádal o přiznání odkladného účinku žaloby podle § 73 s.ř.s. O daném návrhu nerozhodoval soud samostatným rozhodnutím, neboť nejsou splněny formální podmínky podle § 73 odst. 1) s.ř.s., protože soud již rozhodl o meritu věci.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě **dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst.1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 13. srpna 2013

Mgr. Karel Kostecký
předseda senátu